

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays,
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: Chelsea 3-1242

No. 200. — Štev. 200.

NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 26, 1936—SREDA, 26. AVGUSTA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

RUSIJA IN NEMCIJA PREPOVEDALI IZVOZ OROŽJA

VSLED NEMŠKEGA EMBARGA NA OROŽJE JE PRECEJ PONEHALA MEDNARODNA NAPETOST

Nemčija zahteva vrnitev aeroplanov in v španskih vodah bo močna straža. — Rusija bo nevtralna, ako bodo tudi druge države. — Obnovitev bombardiranja San Sebastiana in Iruna. — Vladni letalci bombardirajo Granado.

BERLIN, Nemčija, 25. avgusta. — Nemška vlada je naznanila, da je prepovedala izvoz vsakega orožja in municije na Špansko in da je prepoved stopila takoj v veljavo. Obenem pa je nemška vlada naznanila, da še ni pozabila, da španska vlada še vedno drži nemški aeroplan. Nemčija je tudi obvestila vesile, da bo imela v španskih vodah močno pomorsko stražo.

Nemčija je sporočila francoski vladi, da pričakuje od nje, da bo preprečila, da bi privatni podjetniki ali posamezniki pošiljali orožje na Špansko.

Vsled nemškega embarga na orožje je ponehala mednarodna napetost, katero je povzročila španska državljanska vojna.

MOSKVA, Rusija, 25. avgusta. — Vnanji komisar Maksim Litvinov in francoski poslanik Jean Payart sta se sporazumela glede francoskega predloga o nevtralnosti v španski državljanski vojni ter je Rusija obljubila, da bo prepovedala pošiljati orožje na Špansko.

Toda ta sporazum ne stopi prej v veljavo, dokler sličnega sporazuma ne sklenejo s Francijo tudi Italija, Nemčija in Portugalska.

Francosko - ruski sporazum določa:

1. Da je prepovedan izvoz, posreden ali neposreden, municije, vojnega materijala in aeroplanov na Špansko, v španski Maroko in na španske otoke.

2. Da naj bo tudi prepovedana izvršitev dose-danjih naročil.

Sporazum pa ne omenja petroleja, katerega Rusija prideluje velike množine.

LIZBONA, Portugalska, 25. avgusta. — Španski uporniki imajo v svoji oblasti štiri petine španskega ozemlja in sedem enajstin celega prebivalstva.

Uporniki imajo 665,000 kvadratnih kilometrov kontinentalne in kolonijalne Španske, madridska vlada pa samo 164,000.

Cetudi pa uporniki začasno napredujejo, vendar je izid državljanske vojne še negotov.

IRUN, Španska, 25. avgusta. — Uporniška križarka Alimirante Cervera, katero so prejšnji teden poškodovali strelji vladne artilerije, se je zopet vrnila v boj ter je bombardirala staro utrdbo Guadalupe, ki obvladuje cesto, ki pelje v San Sebastian in Irun.

Obstreljevanje je trajalo dve uri in oddanih je bilo 30 strelcev.

MADRID, Španska, 25. avgusta. — Tekom bojev v Guadarrama gorovju so bili izstreljeni trije fašistični aeroplani, ki so v plamenih padli na tla. Piloti so zgoreli.

Vladni letalci so bombardirali letališče v Granadi v povračilo, ker so v nedeljo uporni letalci bombardirali dve letališči v Madridu.

Na jugu uporniki še vedno pritiskajo proti Toledi, da bi osvobodili svoje tovariše, ki še vedno drže trdnjavo Alcazar.

VERA CRUZ, Mehika, 25. avgusta. — Španski parnik Magallanes se nahaja v Mehikem zalivu in je na potu na Špansko z vojnim materijalom, katerega je poslala mehiška vlada socialistični vladi v Madridu.

Kompanijske unije proti kompanijam

ROOSEVELT JE JE POVABIL SEN. GLASSA

Politični krogi v tem vidijo pripravo na kampanjo. — Predsednik bo danes odpotoval v kraje suše.

WASHINGTON, D. C., 25. avgusta. — Predsednik Roosevelt je za jutri povabil senatorja Carter Glassa na konferenco v Belo hišo, kar je dalo političnim krogom povod za domnevo, da se hoče predsednik s senatorjem razgovarati glede volitvene kampanje.

Glass, ki ostro oporeka marksiterim točkam New Deal, nima pri svoji kandidaturi za demokratskega senatorja nobene opozicije.

“Niti najmanj nisem mislil, da želi predsednik govoriti z menoj,” je rekel senator z dodatkom, da v bližnji bodočnosti ni nameraval nikakega govora.

Poleg razgovora s senatorjem Glassom bo imel predsednik še več drugih konferenc, predno odpotuje za dva tedna proti severozapadu, da si ogleda po suši opustošene kraje. Ko se je predsednik vrnil iz Hyde Parka v Belo hišo, je imel več konferenc glede suše in vnanjih problemov.

Na svojem nadzorovalnem potovanju bo imel predsednik več konferenc z governerji 16 držav, med njimi tudi s svojim političnim nasprotnikom, governerjem Landonom.

Na potovanju bosta spremljala predsednika poljedeljski tajnik Wallace in PWA administrator Harry L. Hopkins in več izvedencev.

Predsednik je tudi imel konferenco z državnim podtajnikom Williamom Phillipsom, ki je s predsednikom razpravljal o evropskem položaju. Phillips bo v kratkem odpotoval kot ameriški poslanik v Rim.

V ALBANIJI JE BAJE REVOLUCIJA

PARIZ, Francija, 25. avgusta. — Kot pravijo dosedaj še ne potrjena poročila, je bilo v severni Albaniji vsled zarote proti kralju Zogu razglašeno vojno stanje.

Aretiranih je bilo več častnikov in mobilizirani sta bili dve diviziji.

BEOGRAD, Jugoslavija, 25. avgusta. — Četudi jugoslovanski krogi nimajo zadostnih podatkov glede poročil o vstaji v severni Albaniji, vendar navadno dobro informirani grški viri zagotavljajo, da je albanska vlada aretirala 7 častnikov in več visokih oseb in da je bilo razglašeno obsedno stanje.

LANDON JE IMEL DOSTI POSLUŠALCEV

Že eno uro pred Landonovim prihodom so pričeli ljudje napojnjevati velik amfiteater. — Bilo je okoli 14,000 poslušalcev.

CHATAUQUA, N. Y., 25. avgusta. — Nad 14,000 cenijo število ljudi, ki so se sinoči zbrali v velikanskem amfiteatru v Chatauqua, da slišijo govor republikanskega predsedniškega kandidata governerja Alfreda M. Landona. Ko so bila ob 6. — eno uro pred časom, ko je imel priti governer Landon — odprta vrata amfiteatra, so pričeli prihajati ljudje in v nekaj minutah je bilo zasedenih 7000 sedežev. Ravno toliko število ljudi je Landon poslušalo pred velikem poslopijem, kjer je bilo mogoče po radio razločno slišati govornikov glas.

Predno je prišel Landon v amfiteater, se je še sestal z bivšim državnim tajnikom v Wilsonovi administraciji, B. Colbyjem, ki je sicer demokrat, toda velik nasprotnik predsednika Roosevelta. Pozneje je Colby časnikarskim poročevalcem rekel, da ga kot demokrata zelo veseli, da je republikanska stranka postavila za svojega predsedniškega kandidata moža, čegar zvestoba do ameriških načel in idealov ne dopušča nikakih dvomov.

ZMAJ POGINIL

WASHINGTON, D. C., 24. avgusta. — Zmaj današnjih dni, Koko, je mrtev. Zmaj je bil 12 čevljev dolg kušar in potomec zmajev, kakoršnega je videti na sliki sv. Jurija.

Koko je imel kot britev ostre zobe, jezik je bil podoben meču in luskinne njegovega telesa so bile kot oklep. Rep je bil dolg 5 čevljev in kot pravijo nekateri, bi mogel z njim z enim zamahom človeku odbiti nogo.

Ustnice so bile velike in nekateri celo pravijo, da je skozi nje pihal iskre.

Koko je bil pred dvema letoma pripeljan v zverinjak v Washingtonu iz Komodo otoka, ki pripada k Malajskemu otočju. Komodo otok je dolg 35 milj in je edini kraj na svetu, kjer žive ti velikanski kuščarji.

Koko je bila prava podoba predzgodovinskega zmaja, kadar je premikal svoje veliko truplo po pesku in skalah.

Pred nekaj meseci je Koko zbolel in ni hotel jesti. Zadnjih šest mesecev so njegovi pazniki vedeli, da počasi hira.

TROCKI PRAVI, DA NI KRIV

Obsojenci niso vložili priziva. — Trocki je pripravljen stopiti pred nepristransko sodišče.

MOSKVA, Rusija, 25. avgusta. — Do pozne večerne ure nobeden izmed 16 zarotnikov proti sovjetski vladi, ki so bili obsojeni na smrt, ni vložil priziva proti razsodbi. Postava jim dovoljuje tri dni časa za tak priziv. Po preteku tega roka, aka se obsojenci niso pritožili, mora biti po postavi smrtna obsodba izvršena.

Obsojenci bodo ustrženi na dvorišču kaznilnice v Kremlju v sredini Moskve. Med obsojenci sta najodličnejša Grigorij Zinovjev, ki je bil nekdanji predsednik Tretje internacionale in Leo Kamenev, bivši predsednik moskviških sovjetov, komisar, in poslanik.

Ko je bila obsodba razglašena, so bili delavci po vseh industrijah sklicani na zborovanja. Delavci so obsodbo povsem odobrili in zahtevali, da “morajo biti Trocki-Zinovjevi banditi izstreljeni s površja zemlje.”

Nikakih vesti pa ni o Nikolu Buharinu in Karlu Radecku, ki sta vsled izpovedi obtožencev zadnjega procesa tudi v preiskavi.

OSLO, Norveška, 25. avgusta. — Leon Trocki je izjavil, da je pripravljen stopiti pred nepristransko norveško sodišče, da odgovarja na obdolžbe, ki so bile proti njemu dvignje ne v senzacionalnem zarotniškem procesu, na katerem je bilo 16 zarotnikov obsojenih na smrt.

Četudi je vseh 16 obtožencev v Moskvi priznalo, da so se zarotili, da umore Josipa Stalina in strmoglavijo sovjetsko vlado, so mnogi med njimi izjavili, da so bili samo orodje v rokah Trockega, ki je celo zaroto vodil iz izgnanstva.

Urednik Johan Scharftenburg piše v delavskem listu Arbeiderbladet:

“Trocki pravi, da more dokazati, da so obdolžbe, ki so bile proti njemu dvignjene v procesu v Moskvi, krivične. — Ako je temu tako, tedaj je njegova moralna dolžnost, da gre takoj pred kako sodišče v Moskvi.”

VZTRAJEN PIJANEC

ATLANTIC CITY, N. J., 24. avgusta. — 25-letna Carrie Eliassen je dala aretirati svoje ga 48 let starega očeta. Sodnik ga je obsodil na trideset dni ječe zaradi pijanosti.

Hči je povedala sodniku: — Moj oče je neznošen. Ves za služek zapije, potem pa proda vse, kar dobi v hiši, samo da ima za pijačo. Prejšnji teden je prodal čevlje in je hodil bos.

JEKLARJI ZAHEVAJO SVOBODNO UNIJO, KI JIH BO ZASTOPALA

PITTSBURGH, Pa., 25. avgusta. — Vstaški voditelji kompanijskih unij so pozvali danes Carnegie Steel Corporation, največjo podružnico United States Steel Corporation, naj prizna pri kolektivnih pogajanjih kot zastopnico jeklarjev svobodno unijo, kakoršno priporoča Lewisov odbor za industrijalno organizacijo.

S tozadevno zahtevo se je pojavilo pet jeklarjev, ki so bili nedavno izvoljeni od delavcev Carnegie - Illinois tovarn v Chicago in Gary v odbor kompanijskih unij.

Odborniki so označili kompanijske unije kot nesmiselne, ker se mora njihovo članstvo v vseh ozirih pokoriti volji kompanije.

Nadalje so stavili sledeče zahteve:

Jeklarjem mora biti plača takoj zvišana za 25 odstotkov; v vseh oddelkih mora biti uveden štirideseturni delovni teden;

pri kolektivnih pogajanjih mora delavce zastopati odbor, ki je popolnoma neodvisen od kompanije;

delavci morajo imeti plačane počitnice.

Spomenico je podpisal Geo. Patterson, voditelj odbora petorice. Zahteve temelje na resoluciji, ki so jo dne 19. avgusta sprejeli zastopniki jeklarjev.

Že takrat je rekel M. A. Bittner, okrajni ravnatelj odbora za industrijalno organizacijo in vodja kampanje za organiziranje jeklarjev, da je 47,000 jeklarjev calumetskega okraja glasovalo, da se pridružijo Lewisovemu odboru.

Današnja spomenica poziva tudi druge kompanijske unije, naj se njihovi zastopniki medsebojno posvetujejo in naj se pridružijo Lewisovemu odboru.

— Mi in naši sodelavci, — pravi spomenica, — se popolnoma zavedamo nesmiselnosti kompanijskih unij, ker so podrejene kompanijam ter nimajo sredstev, da bi mogle po svoje odločevati. V Pittsburgh smo prišli, da pojasnimo predsednikom Carnegie Illinois Steel Corporation svoje mnenje ter jim izrazimo želje in stremljenja jeklarjev.

— Naš odbor poziva zastopnike vseh kompanijskih unij, naj slede našemu vzgledu. Če so imeli jeklarji kdaj priliko prepričati se, da je v slogi moč, imajo to priliko danes, ko je za njimi vse organizirano delavstvo.

Delegacijo je sprejel podpredsednik L. H. Burnett, ker se nahaja predsednik Benjamin Fairless na počitnicah.

LAŠKA TRGOVSKA MORNARICA POVIŠALA PLAČE

RIM, Italija, 23. avgusta. — Z današnjim dnevom je bila vsem mornarjem in uslužben-

OBDOLŽBE PROTI “ČRNI LEGIJI”

5 članov je hotelo umoriti mestnega svetovalca. — Velika porota preiskuje delo v anje “Črne legije”.

DETROIT, Mich., 25. avgusta. — Velika porota, ki preiskuje teroristično delovanje “Črne legije”, je dvignila obdolžbo proti petim nadaljnim članom legije, da so hoteli umoriti člana mestnega sveta v Highland Park Martin H. Zinka.

Imena obdolžencev so še tajna, dokler ne bodo na varnem v zaporu.

Poleg tega, da so obdolženi, da so se zarotili proti Zinkovemu življenju, so tudi še obdolženi, da so hoteli umoriti izdajatelja nekega lista v Highland Parku, A. L. Kongsleya.

Porotniki so tudi dvema možema dvignili obtožbo krive prisega pri preiskavi legije in obdolžili pet drugih, da so zaradi nepokorščine mučili nekega člana legije.

Poveljnik “Črne legije”, V. F. Effinger, pa se še vedno nahaja v Lima, Ohio in michiganske oblasti bodo zahtevale, da jim je Effinger izročen. Tudi Effinger je obtožen, da je bil v zaroti in da je imel v svoji posesti razna razstreljiva.

Governer države Ohio Martins je v Columbus sklical razslihanje glede Effingerjeve izročitve. Poleg drugih je stavljen pod obtožbo zarote tudi bivši župan v Highland Park, Mich., N. Ray Markland.

PROSTOVOLJCI ZA ABESINJO

RIM, Italija, 23. avgusta. — Minister Mussolini je danes s posebnim odlokom ustanovil kolonijalno armado prostovoljcev, ki je baje potrebna za vzdrževanje miru v Abesiniji. Število mož, ki bodo služili v tej armadi, ni omejeno. Novačenje se takoj začne in bo končano dne 9. septembra. Vojaki bodo morali služiti dve leti. Pri vstopu v kolonijalno armado bo vsakemu novincu izplačanih 500 lir (\$40.)

cem italijanske trgovske mornarice povišana plača za deset odstotkov.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ARKADIJ BUHOV:

SREČNO NAKLJUČJE

Prometni stražnik Peter Mihajlov je hitel k svoji nevesti Sonji, da bi se z njenim očetom domenil o skorajšnji poroki. Oče je prišel v mesto prav za prav samo zato, da bi spoznal svojega bodočega zeta.

"Glej, da se mu prikupiš, golobček!" je rekla nevesta. "To ni tako lahko," je dejal žabosten Peter. "Morda mu ne bom simpatičen."

"Neumnost," se je smejala nevesta. "Meni si bil všeč na prvi pogled."

"Nu, dobro, poskusim. Toda kaj naj govorim z njim?"

"Ti moj ljubi Bog, ne bodi vendar neumen! Poveš mu — skratka — ljubim vašo hčer — brez nje ne morem živeti — ona me ima takisto rada — vzela bi se. Saj vendar nimate ničesar proti temu? To je vse. Je to res tako težko?"

"Ni," je odvrnil Peter veselo in poljubil svojo malo ljubko nevesto.

Toda čim bolj se je bližal domu, kjer je stanovala njegova izvoljenka, se ga je loteval vse večji nemir. Naposled je bil le pred vrati in je prav boječe pozvonil. Sonja mu je takoj odprla, ga v naglici poljubila, vzela skatljico z bonboni, ki jih ji je prinesel, ter ga narahlo potisnila v sobo. V kotu je stal star, majhen in debel mož s črnimi brkami.

"Očka," je dejala deklica, "to je moj Peter. Poglej, ali ni lep fant?"

Stari mu je podal roko in rekel:

"Tako, tako. Prometni stražnik! — Ker sedi, Sonja, luč. Rad bi se tega tvojega ženina dobro ogledal."

Zažarela je elektrika. Starec je ženina pozorno ogledal in naenkrat zavpil:

"Aaa, to si tedaj ti, golobček? Sedaj pa le sem one tri rublje, pa kar hitro!"

"Kakšne tri rublje?" se je začudila Sonja.

"On že sam dobro ve, v čem je stvar," ji pripomnil oče.

"Da, vem," je s trdnim glasom zakričal Peter. "Nisem jih pobral zase. Ko zapiskam in zakričim: 'Dol! Skakati v voz med vožnjo je prepovedano!' mora vsakdo poslušati, ne pa se skrivati v vozu. Vašo hčer ljubim, toda ne glede na to se

morate držati reda na ulici, kakor vsak drugi."

"Prokleta," je zaklical stari srdito. "Človek pride s kmetov, se veseli mesta, hoče hitro objeti svoje dete, pa ga njegov bodoči zet nasilno in za prazen nič odre za tri rublje. Kar na lepem, lop! Tako sem se seznanil s tvojim lepim ženinom. Hvala ti, hčerka!"

"Vaša hči s tem nima nikačnega posla," je razdraženo kričal Peter. "Čelo moja lastna nevesta bi morala plačati globo, ako bi se vedla na tak način. To je moja služba in zato tam stojim, da pazim na red. Kdor se proti njemu pogreši, mora plačati! Kaj pa, ako bi pri tem padli in prišli pod voz ali si zlomili nogo!"

"Le ne dolgih govorane," je zarenčal oče sovražno. "Kaj vam je do moje noge? S svoj nogo smem napraviti kar hočem, kar se mi zljubi. Najse se pomeniva o vaši; da mi vaša noga nikoli več ne prestopi tega praga! — Mojo hčer pa si kar iz glave izbite! Drago mi bilo — tamle pa so zidarji pustili luknjo!"

Stari je vstal, Peter pa se je zganil in molče zapustil sobo. V predsobi je slišal Sonjine vzdihle, ko pa se je počasi spuščal po stopnicah, mu je na glavo priletela skatljica z bonboni.

V tegobnem razpoloženju je vžrl Peter svojo službo, obhajale so ga celo samomorilne misli. Ko pa je nekega dne prišel iz službe domov, ga je čakalo na mizi nevestino pismo. Glasilo se je: "Dragi Peter! Pridi jutri zvečer ob devetih k nam. Pričakujem te zanesljivo. Tisoč poljubčkov! Tvoja Sonja."

Sonja mu je prišla odpret, ga vroče poljubila, in ko jo je vprašal po očetu, mu je brž pojasnila:

"Oče je zahteval, naj ti pišem. Ne delaj nikakih neumnosti, kar vstopi."

Neodločno je Peter vstopil v sobo. Dišalo je po jodoformu in po karbolu, kakor v bolnici. Na divanu je ležal starček z obvezano glavo in tiho stokal.

"Oprostite, oče," je začel Peter, "da sem se oni dan tako prenačil!"

"Prenaglil? Kaj se?" ga je prekinil starček. "Samo svojo

dolžnost si vršil in prav nič drugega. Zakaj bi ne oglobil bedaka, ki skače v električno, ko je še v teku. Še glavo si lahko razbije — ojoj, dragi Peter — ali nimam prav?"

"Zelo ste prizanesljivi, očka, mu je rahlo nasprotno Peter. "Vendar, človek s kmetov res ne more vsega vedeti."

"Kar oglobi ga s tremi rublji, pa bo kmalu vedel. Avto ne vpraša, ali si s kmetov ali iz mesta. Avto te enostavno povozil, pa je. Če bi ne bilo stražnikov, ki skrbje za red, kam bi pa to prišlo? Koliko časa že služiš?"

"Štiri leta. — Že nekolikokrat sem bil pohvaljen," je odvrnil Peter skromno.

"To si gotovo nabral že mnogo denarja!"

"Mnogo," je Peter smeje pritrtil.

"Še vse premalo," je zaklical stari. "Zdaj pa pojdi v kuhinjo in pomagaj svoji nevesti prinesiti čaj."

Peter je odhitel v kuhinjo in spraveval svojo od sreče sijajočo nevesto: "Kaj se je zgodilo? Prav ničesar ne razumem."

"Srečno naključje," se je smejala Sonja. "Oče je večerjal čez ulico. — Prometni stražnik je dal znamenje, on pa se ni zmenil za njega, kar mirno je korčal dalje. Pridrvel je tovorni avto okolo vogala in zadel očeta z blatnikom. Padel je in si na čelu odril kožo. Zdravnik pravi, da ni nič. Ko pa je prišel domov, so bile njegove prve besede: 'Takoj piši Petru, naj pride — zakaj sem ga prav za prav ta ko razžalil? Morda za to, ker skrbi za varnost ljudi? Tak človek, kakor je ta tvoj pametni stražnik, bi nikoli ne dovolil, da bi koga povozil avto. Še številko tega voza sem si zapomnil: M-5432. — Ali nisi strašno srečen?'"

"Nu, na to številko moramo postaviti v loterijo!" je zaklical žena ves blazen in nesel v sobo težki samovar.

Svatba je bila kmalu! Istega dne sta novporočena stvila v loterijo številki 54 in 32 ter čez nekaj časa zadela glavni dobiček.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

TEKMA MOSKOVSKIH KUHARIC.

Razstava kuharske umetnosti v Moskvi je bila oni dan svečano otvorjena in na nji so bila razstavljena tudi tuja jedila. V posebnem oddelku so razkazovali, kako se kuha drugod po svetu. Žene iz klubov inozemskih delavcev iz Anglije, Amerike, Českoslovaške, Madžarske, Avstrije in Nemčije so tekmovala na razstavi v svoji kuharski umetnosti. Tehnično je bila razstava v rokah Američanke Taylorove. V enem dnevu so skuhalo žene 185 različnih jedi ter jih dale pokusit posetnikom razstave, med katerimi je bilo mnogo zastopnikov restavracij, javnih kuhinj, in kavarn, največ seveda moskovskih.

Ljudje so navdušeno pokušali, hvalili in tudi kritizirali. Razpredla se je živahna debata sladkokuscev. Razstava je dosegla velik uspeh. Mnogi upravniki moskovskih tovarniških in javnih kuhinj so povabili spretno kuharice, naj jim pridejo pomagat pri izpolnitvi jedilnih listov. Poleg tega je bilo sklenjeno otvoriti v kratkem v Moskvi restavracijo, za katero bodo sestavljale žene angleško-ameriškega kluba jedilni list in vodile kuhinje. Kmalu bodo v Moskvi odprli več jedilnic, kjer bodo zapadno evropske kuhinje.

POKLICI ADMIRALOVE HČERE.

Bodimpeštanski listi pišejo, o svojevrstni usodi admiralske hčere Elze Kalman v Kovesha-za, ki je bila svoj čas znana umetnica, a je danes lastnica čevljarške delavnice in se tudi sama udeležuje kot čevljarka.

Pred trami desetletji je javnost prvič postala pozorna na skulpture tedaj še mlade dame. Mnogo njenih kipov je dobiti po provincialnih mestih, enega je kupil celo narodni muzej v Budimpešti. Z uspehom je razstavljala v Monakovem, Parizu, Florenci, v zadnjem mestu je tudi dalj časa prebivala. Postala je celo junakinja dveh romanov pisateljice Irene Oerdosove. Po svetovni vojni pa je začelo zanimanje za kiparska dela popuščati in umetnica si je morala poiskati drug način življenja. Znanje anatomije, ki si ga je pridobila kot kiparka, jo je spravilo na misel, da bi izdelovala ortopedično obuvalo. Šla je k nekemu budimpeštanskemu čevljarju v uk in ko je opravila mojstrski izpit, je otvorila svojo delavnico in trgovino v Novi Pešti, kjer je še danes.

L. Ganghofer: Grad Hubertus

:: Roman ::

26

Medtem je bil Šiper dosegel ovinek stene. Visoko v skalah je bilo videti, kako se je kozel počasi vlekel kvišku in zopet izginil v skalovju. Šiper je poskočil kos poti dalje in videl, da se je kozel obrnil v dolino, znak, ki je izdajal smrtonosni strel. Na naprej moleči ploščadi je kozel s povešeno glavo obstal in se začel optekati. Noge so mu klecnile, še zadnji skok je poskusil, nato je omahnil čez skalni rob ter strmoglavil kot rjavkasta kepa — skozi zrak v globino. Izginil je v nekem ruševnatem grmu ter se tako dobro skrival, da bi se bilo lovcem iskanje zelo otežilo, če bi ne bil videl Šiper kozlovega padca.

Hlastno se je povzpela v ruševje, vedel je namreč, da bo zaslužil zvenečo pohvalo, če bo prinesel svojem gospodarju ta plen. Zdadci ga je dosegel in oči so se mu izbulile, ko je opazoval redkolepo rogovje. Grof Ege se ni imel uobeneba sličnega v svoji bogati zbirki. Šiper je računl, da bi mu ljubitelji dali za to rožje tisoč ali še več mark. Dve rdeči listi sta se pojavili na njegovem bledem licu. Že je iztegnil rčko, da bi izvlekel kozla iz ruševja. Zdadci je zadonel s skaine stene Francetov glas in Šiper je slišal, kako je grof Ege zaklical lovcu ukaz, naj na gre dalje, ampak naj sestopa proti koči.

Hudoben nasmeh se je utrgal s Šiperjevih ust. "Meni tisoč mark! Drugemu pa krepkobreo v želodec, da jo bo čutil!" Potegnil je nož iz žepa, odbil divjačini rogovje s črepinjo vred z glave in vrgel rožje v širokem zamahu na onkraj ruševja. Z bleščicami očmi je oprezoval za mestom, kamor je padlo, nato je pa neslišno zdrsnil čez skale in tekajoč iskal poti nazaj. Ko je dosegel ovinek stene ter se izplazil iz ruševja, je nepričakovano zagledal grofa pred seboj, ki je sedel na balvanu ter si drgnil z obema rokama desno piščal.

"Šiper? Kaj je s kozlom?" Lovce ni mogel takoj odgovoriti. V strahu mu je odpovedal glas. Pritisnil je pest na prsi, kot da ga je hitro tekanje upehalo.

"Kozel, gospod grof! Tu ne more iti nič v škodo. Ta ima strel na najlepšem mestu. Čisto točno sem z daljnogledom videl pogodek. Ta ne leži sto korakov od mesta, kjer je stal. Ali naj zdaj splezam?"

Šiper je lahko zastavil to vprašanje brez

skrbri, ker je že naprej vedel za gospodarjev odgovor.

"A Šiper! Kje imaš svojo pamet! Če ima kozel pravi strel, mi lahko takó leži do jutra. Če pa je samo obstreljen, ga zopet naženeš in lahko ga iščemo dva, tri dni dolgo. Nič za to! Daj kozlu do jutra mir!" Stokaie je posegel grof po svoji nogi.

"Kaj pa je?" je vprašal Šiper kakor da je v skrbeh. "Kozel mi ni dal miru, moral bi biti za teboj in tedaj me je nenadoma nekaj zbodlo. Zdad pa čutim v kosteh celo kopo mravelj. Zdi se mi, da se preklicana zgodba zopet pričenja."

"O Marija in Jožef! Gospod grof, to je zato, ker me ne slušate in ne nosite spodnjih hlač! Zdad ste se spet prehladili!"

"Pusti me, ti smrkavec!" je brundal grof Ege. "Jaz in spodnje hlače. Saj bi se moral sramovati že samega sebe."

"Sramovati ali ne! Kar jutri napišem Moserju pismo, naj vam pošlje volnene spodnje hlače!"

"Trda bo z njimi! V vsem svojem imetku ne premorem nobenih spodnjih hlač. Svoj živ dan jih še nisem nosil."

"Zdad jih boste, ne gre drugače! Pa naj jih kupi Moser v Stacuni kakoga pol ducata!"

"Kaj?" Grof Ege je vstal. "Ti si pa radodaren s tujim denarjem! Pol ducata! Poglej ga! En par je dovolj! Toda, kaj sem hotel reči — ta reč s kozo in mladičem me ščegeta v nos in mi kvari vse veselje nad mojim kozlom."

"Toda gospod grof! Saj se je vendar zgodilo samo v besnosti! In pri takem kozlu, kakršen je ta, si že sme človek dovoliti nekoliko jeze!"

Obraz grofa Egeja se je razvedril. "Imaš prav! Če pomislim na rogovje, ki ga ima ta kozel, pozabim na vse. To bo dobilo srebrn sčitek. In potem ga zaprem v železno blagajno. Takšno mi ne pride nikdar več pod roko in ne dobim ga svoj živ dan več!"

Muzaje se je pomežiknil proti skalni steni. "Kajne, kozliček, dolgo je trajala borba med nama. Zdad sem te pa le ukrotil!"

Pogledal je Schiperju v obraz in oba sta se zadovoljno nasmejala. "A reč s kozo mi je zoprna! Kako naj se opravičim Horneggerju."

DALJE PRIDE

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI!

IZ BAGDADA V STAMBUL 4 knjige, s slikami, 627 strani

Veščina: Smrt Mohamed Emina; Karavana smrti; Na begu v Goropa; Družba En Nat; Cena1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM 4 knjige, 598 strani, s slikami

Veščina: Jezero smrti; Moj roman ob Nilu; kako sem v Mekko romal; Pri šamarah; Med Jezdi; Cena1.50

PO DIVJEM KURDISTANU 4 knjige, 594 strani, s slikami

Veščina: Amadija; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dvema ognjema; Cena1.50

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV 4 knjige, s slikami, 577 strani

Veščina: Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; Ob Vardarju; Cena1.50

SATAN IN IŠKARIOT 12 knjig, s slikami, 1704 strani

Veščina: Izseljenci; Yuma šetar; Na sledu; Nevarnosti nasproti; Almaden; V treh delih sveta; Cena1.50

Izdajalec: Na lovu; Spet na divjem zapadu; Rešeni milijoni; Dedič

Cena1.50

V GORAH BALKANA 4 knjige, s slikami, 576 strani

Veščina: Kovč šimen; Zaroza z zaprekami; v golobnjaku; Mohamedanski svetnik; Cena1.50

WINETOV 12 knjig, s slikami, 1753 strani

Veščina: Prvikrat na divjem zapadu; Za življenje; Nšo-El, lepa Indijanka; Prokletstvo zlatca; Za detektiva; Med Komanč in Apači; Na nevarnih potih; Winetovov roman; Sans Bar; Pri Komančih; Winetova smrt; Winetova oporoka; Cena1.50

Ž U T I 4 knjige, s slikami, 597 strani

Veščina: Boj s medvedom; Jama draguljev; Končno —; Rih, in njegova poslednja pot; Cena1.50

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Pozemben prizor, kakršni so v Madridu na dnevnem redn. Vládni prostovoljci odhajajo počej v boj proti fašistom. — Bojev se udeležujejo tudi ženske.

Hči druge žene

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

31 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Gonda globoko vzdihne. "Bila je velika krivica, da so iz očeta izsilili to obljubo. Kako so ga mogli zakleti v to srčno samoto, to je bilo vendar kruto, zlasti še, ker svoje prve žene ni ljubil, kaj ne, teta?"

"To je ljudi moje mnenje, in zelo me vesli, da se je zakaj takega odločil. Za nas se je žrtvoval, ko je dovolil v poroko z Elo. In baronica Santen je to vedela in ravno zaradi tega ga je sovražila. Ni mogla razumeti, da mož, po katerem je hrepenela njena hči, nje ni mogel ljubiti. Toda s tem si ne bove več težili svojega srca. Hvala Bogu, da je tvoj oče v tvoji materi našel srečo. Sedaj pa mi še kaj povej o Dahomyju. Do sedaj sem bila vedno navezana samo na to, kar mi je tvoj oče poročal in možki vedno slabo poročajo."

"Oče je tudi vedno imel malo časa, teta. Ako bi jaz vedela, da imam celo dobro teto, bi ti bila prav rada obširno pisala. Pišem nam. Sedaj bom svojemu prijatelju, Gregi Strasserju, pisala dolga pisma o vsem, kar bom tukaj doživela."

Teta z velikim zanimanjem pogleda Gondi v obraz. "Tvoj prijatelj Grega Strasser? Kdo je to?"

Gonda pripoveduje in teta jo z zanimanjem poslušala. "Torej prijatelj iz tvoje mladosti?"

"Da, moj najboljši in edini prijatelj, od katerega sva se oba zelo težko ločila. Tako dobro sva se razumela, bila sva si kot brat in sestra. Skupaj sva zrastle. Moja mati je prišla na Sumatro kot njegova vzgojiteljica."

In zopet je morala mnogo pripovedati. In teta Kati je kmalu spoznala, da je bil ta Grega v resnici samo Gondin dober prijatelj. Da za tem prijateljstvom ni bilo globljega občutka, je iskušena gospa jasno videla. Opazila je tudi, kako neiskusna je bila Gonda v mnogih stvareh, ki so bile v zvezi z ljubeznijo in se je čudila njeni nedolžnosti in neiskusnosti, kar je bilo pri njeni bistroumnosti tem bolj presenetljivo.

Se bolj pa se je čutila, kako se je Gonda naglo uživila v nove razmere, kako priprosti je izpraševala, ako je napravila kaj napačno, ako je v tetinem obrazu opazila le malo potezo, iz katere je mogla misliti, da je mogoče napravila kako napako. Tedaj ji je vsakokrat prosila, da ji pove, kako je treba prav storiti. V splošnem pa ni bila boječa in je vsako napako, ki ji je bila povedana, sprejela z veseljem.

Teta Kati je bila zelo vneta za svojo nečakinjo. In da je bila Gonda lepa je je navdajalo s ponosom. Helga ni bila niti lepa, niti prijazna, še manj pa ljubezniva; pa je bila Helga ponosna, ošabna ter samozavestna. In za mlado dekle je bila to slaba mešanica. Tega tudi ni moglo izravnati Helgine bogastvo. Kako zelo ste si bili različni te dve sestri! Teta Kati ni mogla drugega, morala je svoji lepi in dobri nečakinji brez vsakega zadržka nakloniti svoje ljubeznivo srce. Sano je za brata je v njenem srcu ostal prirojeni prostor, s katerega ga nikdo ni mogel pregnati. Kar si je gospa Lasswitz zaprla v svoje srce, je ostalo v njem za večne čase.

Medtem se je Miklavž Rutar odpeljal na grad Santen. Iz hiše njegove sestre ga ni bilo mogoče videti, ker je bil vmes gozd. Od daleč je videl Rutar delavce, ki so bili zaposleni pri novi zeleznici in zdelo se mu je, da je med njimi zapazil visoko postavbo dr. Leydena. Dr. Leyden je vžival njegovo popolno naklonjenost in Rutar je bil vesel tega poznanstva. Nato se pelje skozi lepi, gosti gozd, ki se je spiril v zelenju prve pomladi. S polnimi pljučami srka zrak in bilo mu je, kot da preveva njegove žile nova moč. Kako krasno, da je mogel zopet dihati zrak domačega gozda.

V avtomobilu se nasloni nazaj in premišljuje, kako naj bi stopil pred Helgo, kako naj bi ji povedal, da se je drugič oženil in da je s seboj pripeljal sestro. Ko se spomni, kako ošabno in samozavestno se je postavila predenj Helga kot sedemnajstletno dekle, si je mogel približno misliti, kako ga bo danes kot enindvajsetletno dekle sprejela. Čim dalje se pelje, tem jasneje mu prihaja spomin na leta, ki jih je tukaj preživel s svojo prvo ženo. Neveseli, mučni so bili ti spomini. Kako zelo ga je ponižala njegova žena in njegova tašča! Vzravna se, kot bi moral odložiti težko breme. Nič več noče misliti na to. Vse je že minilo, že davno pozabljeno. Gonda ima je vse popravila, ga je odškodovala za muk polna leta, za vse, kar je pretrpel.

Avtomobil pride iz gozda in pred Rutarjevimi očmi stoji grad Santen, ponosna slikovita stavba, na majhnem griču. Izgledal je mogočen s svojim velikim, štirioglatim srednjim stolpom in štirimi manjšimi ro valnimi stolpi, katerih vsaki je imel drugačno obliko. Na prednji strani je bila široka terasa in s terase so vodile široke stopnice iz pesčenca do gradu. Pet proti gradu se je vedno dvigala in avtomobil v hitri vožnji kmalu stoji pred gradom, čegar pročelje so nosili mogočni stebri. Nad pročeljem je bil v kamen vklesan grb baronov Santen. Dva prekrizana meča nad pokonci stoječo vitnico.

Santenovi so znali držati svoje bogastvo, so ga seveda tudi pogosto povečali z ženitvami z meščanskimi dekleti, s čemer je bila tudi njihova kri oživljena. In tako je bila kri premožnih trgovcev pomešana s plemenito krvjo Santenov in je skrbelo za to, da posestvo ni bilo zanemarjeno in razmetano, temveč je ostalo lepo skupaj.

Miklavž Rutar je bil takoj pripravljen svoji tašči priznati, da je bila vedno dobra gospodinja.

Sluga v priprostem, pa dincem livreju je stal na pragu glavnega vhoda. Naglo pride k vratom avtomobila.

"Ali je mogoče govoriti z gospico Rutarjevo?" vpraša Rutar, ko izstopi.

Sluga se prikloni. "Koga smem milostljivi go spici naznaniti?" vpraša. Rutar ga veselo gleda.

"Ali me ne poznate več, Franc? Jaz vas pa dobro poznam," pravi mirno.

Teda; pa se temu ošabnemu slugi ravno tako ošabne gospodarice izljubi spoznati ga. Sluga je dobro vedel, da sta gospod Rutar, četudi je bil oče milostljive gospice, na gradu Santen a. imel nikake veljave, kajti baronica Santen ni niti proti poslom prav nič prikrival, da svojega zeta sovraži.

(Dalje prihodnjé.)

KATERA BO ANGLEŠKA KRALJICA?

V zvezi s počitniškim potovanjem kralja Edvarda VIII. z jahto "Nahlin" in s pripravami za slavnost njegovega kronanja, se pojavljajo vnovič razne kombinacije o njegovih načrtih za poroko. Koliko stvarnega ozadja je na teh kombinacijah, ne more nihče povedati, vsekako pa pravijo, da je zgodbo o kraljevi želji, da bi ostal večni samec, spraviti v kraljevstvo bajk, kakor pogosto domneve, da je pred leti sklenil morganatičen zakon.

Da mladi kralj nikakor ni sovražnik žensk, je najbolje razvidno iz tega, da je videti v njegovi družbi vedno najlepše in najelegantnejše ženske aristokratke, znane umetnice, prominentne Američanke. Med njimi pa je komaj kakšna takšna, ki bi prišla kot njegova bodoča žena v poštev. Tradicija predpisuje kralju, da si izbere nevesto iz lastnega stanu. Zato prihajajo v poštev le princeze iz priznanih vladarskih družin. Včasih so govorili, da se razumeta zelo dobro s princeso Ingrid, sedanjo dansko prestolonaslednico, in to zvezo je bilo zelo podpiral kraljev stric, vojvoda Connaughtski. Toda do te zveze ni prišlo, načrt starega vojvode je padel s poroko princeze Ingrid v vodo. Zakaj prav za prav, tega niso mogli nikoli dobro ugotoviti. Ljudje, ki so govorili, da so dobro informirani, so pripovedovali da je baš tisti čas neka Američanka križala pota tedanjega princa Waleskega.

Danes imajo izdelovalci domnov, kakor rečeno, spet visoko konjunkturo. Pomorsko potovanje mladega kralja in potovanja evropskih princes v Anglijo jim dajejo gradiva za te domneve. V zvezi z ženskami, ki potujejo z njim na jahti, bi kakšne domneve te vrste prav za prav ne mogle nastati. Iz objavljenega seznama potnikov na ladji, je razvidno, da pripadajo kraljevi družbi sicer tri znane krasotice londonske družbe, toda te so vse poročene s kraljevimi osebnimi prijatelji in vrstniki, ki tudi potujejo na jahti. To so Lady Duff-Cooper, žena vojnega ministra, Lady Louis Mountbatten, žena kraljevega sorodnika, in Lady Brownlow, katere sinu je bil kralj baš te dni za krstnega botra. Prvolednica mize je vsekako najstarejša dama iz med družbe, Lady Cunardova,

vdova ustanoviteljica znane broderske družbe.

Preden se je družba odpravila za potovanje, so domnevali, da bo Lady Cunardova spremljala še neka mlada dama, in ta naj bi bila po vsej verjetnosti princesa Katarina Grška, sestra grškega kralja, ki je bila pravkar prispela v London in jo je sprejela kraljica-mati Mary. Sedaj vemo, da te visoke mlade dame ni na krovu, vendar pa smatrajo, da ima ta največ šans, da postane angleška kraljica. Razen hčere bivšega nemškega prestolonaslednika, princeze Cecilije, je edina nekatoliška princesa Evrope, ki prihaja v poštev za

ožjo izbero. Baj je bila tudi želja kraljice Mary, da bi se bodoča angleška kraljica imenovala Katarina. Toda kralj molči in to, da princeze ni na krovu, bi moralo govorice ustaviti. V resnici pa jih še neti vest, da se namerava angleški kralj sestati med potovanjem neke bo grški obali z grškim kraljem. Zato, da bo ga samo pozdravil, ali zato, da ga bo zaprosil za roko njegove 23-letne dražestne sestre?

Tako ugibajo na Angleškem in upajo, da bo čas govorice in čakanje kmalu minul in da bo grška princesa, ki jo poznaajo v Londonu že iz prejšnjih let, v resnici poleg Edvarda VIII. klečala pred oltarjem in prejel krono ter blagoslov iz rok Kozma Cantuarja, canterburyjskega nadškofa.

O SOČIVJU

Naše sočivje in pikuhe imajo staro zgodovino. Riž, ki je najvažnejše živilo na svetu, saj preživlja v Aziji, severni Afriki in južni Evropi več ko 1000 milijonov ljudi, so poznali že 3000 let pred Kristusom. Doma je iz Prednje Indije, odkoder so ga vojsčaki Aleksandra Velikega zanesli v svojo domovino. Odondod so ga prejeli Rimljani, ki so ga imeli za delikateso. Arabci so ga začeli pridno sejati in tako je prišel riž tudi v Španijo in v vso Evropo, a v Ameriki so ga spoznali šele leta 1701.

Fizol ima tudi že jako častljivo starost in so ga v Egiptu poznali že 2000 let pred Kristusom. Iz Egipta je zašel k Rimljanom. Fizol je bil v starem veku mrtvaška jedcača, darovali so ga namreč duhovom rajnih, zato ga ljudje niso radi jedli in v Egiptu je bilo svečnikom sploh prepovedano jesti fizol. Tudi evropski narodi dolgo časa niso hoteli ničesar vedeti o fizolu in šele Karlu Velikemu (v 9. stoletju) se je posrečilo, da ga je siloma uvedel v svojo državo.

Tudi grah so poznali že Grki in Rimljani in ti so ga razširili med Germani. Prav za prav pa se je grah ljudem priljubil šele v 17. stoletju in Madame de Maintenon s francoskega dvora je l. 1694 zapisala: "Povsod se najrajši pogovarjajo o grahu. Nepotrpežljivo čakajo, kdaj ga bodo jedli; polni veselja in zmagoslavja so tisti, ki so ga že jedli in v radostnem

pričakovanju so oni, ki vedo, da ga bodo spet kmalu jedli. To so tri točke, ki se že tri dni naši principi pogovarjajo o njih. Poznam naše dvorne dame, ki jedo grah za kraljevsko mizo, a ga potem doma, preden gredo spat, pojedjo še skledo in si seveda pokvarjajo želodec. A kaj — takšna je pač moda in ves svet je kar mrtev na grah."

Kakor riž pa so tudi kumare doma iz Indije. Egipčani so jih že jedli in nato 500 let pred Kristusom — že tudi Grki, za njimi Rimljani in skoraj za jih začeli gojiti po vsej Italiji. Rimljani so jedli kumare surove in pečene in zlasti jih je ljubil cesar Tiberij. V naše kraje so prišle kumare iz Bizanca, bržkone med 13. in 14. stoletjem.

Razne vrste zelja so bile znane že Egipčanom, Grkom, Rimljanom. Rimljani so zlasti čislali cvetačo, ki so jo bili spoznali v svojih afriških kolonijah. K nam je cvetača zašla šele v 17. stoletju, a vdomačila se je prav šele po svetovni vojni.

Tudi beluš smo dobili iz Azije, a ni dognano, ali so ga Egipčani že poznali, pač pa je bil Rimljanom beluš v veliki časti. Rimski zdravniki so ga priporočali kot zdravilo zoper revmatizem, vodenico in srčne bolezni. K nam je prišel beluš preko Anglije, Holandske in Nemčije.

Naše najmlajše sočivje pa je krompir, ki je doma iz Peruja in Čile. V starem kraljevstvu

Pišite nam za cene voznih listov, rezervacijo kabin in pojasnila za potovanje.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York

SHIPPING NEWS

Na parnikih, ki so debelo tiskani, so vrste v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

- 28. avgusta: Ile de France v Havre, Europa v Bremen
- 2. septembra: Normandie, Havre, Aquitania, Cherbourg
- 5. septembra: Paris v Havre, Bremen v Bremen, Rex v Genoa
- 8. septembra: Saturnia v Trst
- 9. septembra: Manhattan v Havre, Queen Mary v Cherbourg
- 10. septembra: Champlain v Havre
- 12. septembra: Ile de France v Havre, Berengaria v Cherbourg, Europa v Bremen
- 16. septembra: Normandie v Havre
- 17. septembra: Aquitania v Cherbourg
- 19. septembra: Conte di Savola v Genoa
- 22. septembra: Bremen v Bremen
- 23. septembra: Lafayette v Havre, Washington v Havre, Queen Mary v Cherbourg
- 26. septembra: Paris v Havre, Vulcania v Trst
- 29. septembra: Europa v Bremen
- 30. septembra: Normandie v Havre

Inkov je bil krompir jako čistan in še dandanašnji raste ondi.

V Evropo po krompirja niso prinesli Španci, marveč Angleži. To veliko dobroto nam je leta 1555 storil angleški ljudski junak sir Francis Drake, nekateri pa menijo, da je bil to trgovec s sužnji R. Hawkins. A trajalo je več ko 200 let, preden smo v Evropi spoznali pomen krompirja in ga začeli jesti. V naših krajih se je to zgodilo krog leta 1716.

Repo, čebulo, kislico so tudi že poznali Hebrejci, Grki in Rimljani, čebulo so pa najrajši jedli Tartari, češ, "da jim tako prijetno diši."

Solato so začeli prvi jesti Rimljani in sicer so imeli najrajši endivijo, ki so jo prirideli z oljem, s čebulo, z jesihom in medom.

Česen in čebulo so v srednjem veku cvrli v pepelu, ju nato razrezali in pripravili s slanico.

Spinača je iz Perzije, peteršilj iz Egipta, a paradiznik smo dobili šele v 16. stoletju in sicer iz Brazilije.

ŠTIRINAJST LET V CIGANSKI SUŽNOSTI.

V bližini Olomouca so orožniki prijeli 21-letnega cigana, ki ni imel nobenih listin. Povedati je znal le to, da se imenuje Ivan Botovski in da ima to ime po svoji rednici ciganki.

Pred štirinajstimi leti je bil otrok pri svojih starših v Pragi, in ga je ugrabila neka ciganska tolpa. Odvedla ga je v Rusijo. Tu je njegova rednica umrla, pa se je odpravil sam proti Českoslovaški, da poišče svoje roditelje. Nekoliko dni pozneje se je orožnikom res javila neka trgovka, ki je dejala, da so ji pred 14 leti ugrabili sina. Ko so ji pokazali mladega cigana, ga je po nekem znamenju spoznala za svojega otroka.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretje leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin
- COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Saffig, Walsenburg, M. J. Bayuk
- INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič
- ILLINOIS: Chicago, J. Bevilč, J. Lukanich, Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero, in Illinois), Joliet, Mary Bambich, La Salle, J. Spelich, Mascoutah, Frank Augustia, North Chicago, Joe Zelenc
- MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
- MICHIGAN: Detroit, Frank Stular
- MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouše, Ely, Jos. J. Peshel, Eveleth, Louis Gouše, Gilbert, Louis Vessel, Hibbing, John Povše, Virginia, Frank Brvatic
- MONTANA: Roundup, M. M. Panian, Washoe, L. Champa
- NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
- NEW YORK: Gowanda, Karl Strleha, Little Falls, Frank Masle, Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik
- OHIO: Barberton, Frank Troha, Girard, Anton Nagode, Lorain, Louis Balant, John Kumše, Youngstown, Anton Kikelj
- OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar
- PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec, Conemaugh, J. Brezovec, Coverdale in okolica, M. Rupnik, Export, Louis Supančič, Farrel, Jerry Okorn, Forest City, Math Kamin, Greensburg, Frank Novak, Johnstown, John Polants, Kravn, Ant. Taušelj, Luzerne, Frank Balloch, Midway, John Zust, Pittsburgh, J. Pogačar, Philip Progar
- STEELTON, A. Hren, Turtle Creek, Fr. Schifrer, West Newton, Joseph Jovan
- WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Skok, Sheboygan, Joseph Kakeč
- WYOMING: Rock Springs, Louis Tauchar, Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za sveto, katero je prejel. Zastopnike toplu priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd., imamo v zalogi precej nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezi, importiranih iz starega kraja.

- Slovenski molitveniki:**
 - najfinejša vez1.60
 - Zvonček nebeski, v platno 50
 - fini vez1.10
 - Vienne, najfinejša vez1.60
- SVETA URA**
 - v platno vez 90
 - v fino usnje vez1.50
 - v najfinejši usnje vez1.80
 - v najfinejši usnje trda vez 1.80
- SKRBI ZA DUŠO**
 - v platno vez 90
 - v fino usnje vez1.50
 - v najfinejši usnje vez1.80
 - v bel celluloid vez1.20
- KVIŠKU SRCA**
 - v imitirano usnje vez 50
 - v usnje vez 80
 - v fino usnje vez1.10
 - v najfinejši usnje vez1.20
 - v najfinejši usnje trda vez 1.50
 - v bel celluloid vez1.20
- NEBESA NAŠ DOM**
 - v ponarejeno1.10
 - v najfinejši usnje vez1.50
 - v najfinejši usnje trda vez 1.60
- Hrvatski molitveniki:**
 - Ujehaj starosti, fini vez1.10
 - Slava Bogu, a mir ljudem1.50
- Angleški molitveniki (ZA MLADINO)**
 - Child's Prayerbook:
 - v barvaste platne vezano 30
 - v belo kost vezano1.10
 - Come Unto Me
 - v platnice vezano 30
 - v belo kost vezano 35
 - Key of Heaven
 - fino vezano 35
 - v usnje vezano 70
 - v najfinejši usnje vezano 1.20
- Angleški molitveniki (ZA ODRASLE)**
 - Key of Heaven
 - v celluloid vezano1.20
 - v celluloid najfinejša vez1.50
 - v fino usnje vezano1.50
 - Catholic Pocket Manual:
 - v fino usnje vezano1.50
 - Ave Maria:
 - v fino usnje vezano1.40

KNJIGARNA "GLAS NARODA"